

Mirek Topolánek: Projev na veřejné diskusi na strategickém dokumentem Vize 2020 na téma moderní zemědělství

13.01.2010, Hradec Králové, Vize 2020

Zvykli jsme si mluvit o zemědělství. Jako by šlo o resort, jehož jediným cílem je starat se o produkci potravin. To ale není právě konzervativní přístup. Daleko přesnější a pro ODS vhodnější je mluvit o venkovu. Nezapomínejme, že právě na venkově leží kořeny české pravicové politiky. Agrární strana byla vedoucí politickou silou první republiky. A my jsme - mimo jiného - zdělili jak její postavení, tak hodnoty.

Vcelku zbytečně jsme venkov dlouho přenechávali jiným. Teprve v roce 2006 jsme se poprvé v historii České republiky chopili řízení resortu zemědělství. Přičemž jsme vcelku přirozeně rozšířili jeho dosavadní záběr daný lidovecko-socialistickým vedením. Začali jsme cíleně zvětšovat prostor pro soukromé farmáře a více se starali o ochranu krajiny a rozvoj venkova.

To jsou cíle v jejichž naplňování je dobré pokračovat. Moderní zemědělství, či lépe moderní venkovská politika, o níž tu dnes mluvíme, stojí na návratu ke kořenům. Stát blahobytu, postavený na ideologii neustále rostoucí spotřeby, se vyčerpal. Jak hmotně, tak ideově. Zůstala po něm poničená a vyčerpaná země, zpřetrhané rodové a sociální vazby, vylidňující se a proletarizovaný venkov. Ještě horší je, že tu po něm zůstaly narušené hodnotové vztahy, zbožštění konzumu, ochota žít na dluh, dříve venkovu tak bytostně cizí.

Toto vše dohromady oslabilo někdejší silnou rezistenci venkova vůči vnějším otřesům. Naší starostí, naší konzervativní starostí, musí být návrat starých hodnot, obnovení starých vazeb a naplnění venkova novou energií a optimismem. Jednoznačně se přitom můžeme a musíme opřít o své přirozené spojence. O soukromé zemědělce. Oni jsou oním ostrůvkem pozitivní deviance, připomínkou starých dobrých časů.

Musíme nadále vytrvale prosazovat narovnání majetkových vztahů, spravedlnost pro dědičné vlastníky půdy, férové dokončení restitucí. Musíme investice do venkova včetně peněz z evropských fondů využívat k tomu, aby se maximálně obnovila přirozená struktura sídel a krajiny. Musíme zajistit, aby na venkově fungovala infrastruktura, aby nabízel příležitosti uplatnění a vysokou kvalitu života. Kvalitu formálně srovnatelnou s městem, byť samozřejmě odlišnou v konkrétním obsahu.

Venkovu je zkrátka třeba navrátit hrdost a sebevědomí. Ne, že by zde nebyli lidé, kteří ho mají. Statistická data, vypovídající o neustávajícím přesunu obyvatel do městských aglomerací však dokládají, že nejsou ve většině. Jistě, svým způsobem jde o přirozený historický jev. Nicméně takto překotná koncentrace obyvatel je také důsledkem čtyřicetileté marginalizace venkova i malé pozornosti věnované mu po listopadu 1989.

A když už se venkov dostal do centra politického zápasu, tak jako příjemce pomoci, jako "sociální případ". To není dobrá optika. To není dobrá optika pro nás coby konzervativní stranu. Vždycky, když se mluví o anglickém venkovu, uvědomím si, jaký rozdíl je ve vnímání významu slov "countryside" a "venkov". "Countryside" znamená svébytné a hrdé území vlastníků půdy, znamená zemi, krajinu. Naše "venkov" moderním uším zní jako

místo někde "tam venku", tedy místo pro "outsidery". Ale pro naše předky to bylo místo volnosti, místo svobody. Tedy místo, jež bylo přirozenou oporou pravicové politiky.

Venkov v socialisticko-lidoveckém pojetí není tím, čím býval. Jestliže celé vesnice dávají přednost životu z dávek a práci načerno, není něco v pořádku. Sociální politika, která motivuje, či někdy přímo nutí dříve hrdé sedláky k takovému chování, je devastující, je bezútěšná, je bezvýchodná. Naopak reformy ODS, které postihly černé pasažéry a odměnily aktivní, jsou mocnou pákou, jak i venkovu navrátit tvář.

Totéž platí pro naši snahu změnit drahou a korupční evropskou dotační politiku, která činí zemědělce závislými na státu a diskriminuje naše farmáře. V této snaze jsou našimi spojenci britští toryové, kteří čerpají významnou část své síly právě z venkova. I my se musíme vrátit k tomu, že slovo sedlák bude zase označovat příslušníka hrdé, samostatné, konzervativní třídy. V protikladu se socialistickým slovem kolchozník. Historicky vzato přece venkov není objektem přerozdělování a příjemcem dávek. Jak říkají slova staré písně: "Kdo je ten člověk? Zdali ho znáš? Toť český rolník, živitel náš!"

Ano, venkov **je** pro nás důležitý. Zatímco levice vždy těžila a těží ze sociálních střetů, které vytváří vysoká koncentrace obyvatel, pro pravicové myšlení byla vždy typická svoboda a nezávislost, které má člověk věřící ve své vlastní hodnoty. Člověk, který je ze své podstaty obráncem zdravého rozumu proti všem neodpovědným a populistickým experimentům. Člověk, který odolá krizi, protože odolá lákadlům konzumerismu a žití na dluh. Takoví jsou lidé, kteří mají vztah k půdě. Neponecháme tyto lidi "tam venku", stranou našich úvah.

Počítejme s obyvateli venkova jako s důležitou součástí naší politiky. Dlouhodobě se nám to vyplatí. I když jich není mnoho. Ale takové je pravicové paradigma. Stavíme na hodnotách a následně pro ně získáváme většinu. Na rozdíl od levice, která staví na většině a následně pro ni hledá náhražku neexistujících hodnot. Pro nás jsou trvalé hodnoty víc, než momentální většina. Venkov je pro ODS dobrý, spolehlivý spojenec, kterého si musíme vážit. Dejme těm lidem příležitost a perspektivu. O zbytek se dokáží postarat sami.

Ing. Mirek Topolánek, předseda ODS